

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

SUDICE (K. U. SUDICE U BOSKOVIC, OKR. BLANSKO)

„Vejšťice“. Doba římská (období markomanských válek). Depot mincí. Detektorová prospekce, záchranný výzkum.

Dne 27. 8. 2018 objevil Matěj Jarůšek při povrchové prospekci západního svahu kopce Vejšťice devět římských mincí (7 stříbrných denárů a 2 sestercie). Posléze kontaktoval boskovické muzeum a následujícího dne zde byl proveden záchranný archeologický výzkum. Během dohledávky pomocí detektoru kovů byly na prostoru 30 × 20 cm v podloží tvořeném jemnou prachovou hlínou v hloubce 25–29 cm dohledány další 3 denáry; další denár byl pak dohledán nálezem ještě na začátku měsíce září. Celkem bylo z lokality získáno 13 mincí (depot ovšem nemusí být kompletní), podle informací nálezce byly rozptýleny na ploše 3,7 × 2,2 m. V okolí místa nálezce pramení bezejmenný potok a vede lesní cesta.

Mezi mincemi se vyskytlo šest silně ořelých legionářských denárů Marca Antonia s vyobrazením galeje, denár Vespasiana, Hadriana a Faustiny, nejmladší mince pak pochází z období vlády Marca Aurelia (obr. 9). Mince tak pravděpodobně mohly být ztraceny nebo ukryty v období markomanských válek přičemž nalezená hotovost představuje asi týdenní žold římského vojáka.

Kopec Vejšťice představuje jeden ze zalesněných výběžků zasahujících do prostoru úrodné Malé Hané, která v době markomanských válek zároveň představovala komunikační koridor pro římské vojáky (průchod Malou Hanou dokládá pochodový tábor u Jevička). Hradisko Vejšťice je známá archeologická lokalita z období eneolitu, pod Vejšťic v trati Pod Lipníky pak bylo zjištěno osídlení z několika pravěkých období, doby laténské a doby římské (Jarůšková, Štof, eds., a kol. 2014).

Zuzana Jarůšková

Literatura

Jarůšková, Z., Štof, A. (eds.) a kol. 2014: *Pravěk Boskovicka*. Vlastivěda Boskovicka. Svazek 3. Boskovice: Muzeum Boskovicka.

Resumé

Sudice (Bez. Blansko), „Vejšťice“. Münzendept. Oberflächensammlung mit Metalldetektoren. Rettungsgrabung.

Obr. 9. Sudice. Mince z depotu.

Abb. 9. Sudice. Münzen aus dem Depotfund.

ÚVALNO (OKR. BRUNTÁL)

„Extravilán“. Mladší doba římská. Spony. Náhodné nálezy. Uloženo: Městské muzeum Krnov, přír. č. 1/17 a 5/17.

Rudolf Feilhauer našel v březnu 2017 při pochůzce lesem pomocí detektoru kovů na parcele č. 1586/1 v hloubce cca 10 cm v lesní hlíně pod lesní hrabankou sponu z doby římské (obr. 10: 1). Místo nálezce se nachází poblíž silnice Úvalno – Býkov-Láryšov (vpravo od ní ve směru z Úvalna) v zalesněném prostoru v nadmořské výšce cca 410 m.

Jedná se o bronzovou jednoduchou podvázanou sponu s oboustranným horním vinutím (fragmentárním) o čtyřech závitech s nevýrazně osmistranně hraněným nesouměrně obloukovým lučíkem a plochou trojúhelníkovitou nožkou. Lůžko (zachycovač) jehly a jehla chybí. Spona je pokryta souvislou černozelelou patinou. Dochovaná délka spony 46 mm, výška 20 mm (obr. 1: 1). Sponu lze obecně datovat do mladší doby římské s počátkem okolo roku 200 n. l. a s přetrváváním až do doby stěhování národů (Zeman 1961, 180-188).

Další sponu (obr. 10: 2) našel Rudolf Feilhauer při pochůzce lesem pomocí detektoru kovů v dubnu 2017 na parcele č. 2853/3. Místo nálezce se nachází v řečišti Černého potoka (na povrchu dna řečiště) v zalesněném prostoru v západní části katastru Úvalno v nadmořské výšce cca 310 m. Jedná se také o bronzovou podvázanou sponu s velmi fragmentárním těžko rekonstruovatelným vinutím, s plochým páskovým obloukovým lučíkem s mírně skosenými horními hranami a plochou obdélníkovou nožkou. Plné lůžko (zachycovač) jehly je fragmentární a jehla chybí. Lučík je na horní straně zdoben dvěma příčnými rýhami. Spona byla původně

pokryta souvislou hladkou černozelelou patinou, ta je však místy odprýskaná. Dochovaná délka spony 51 mm, výška 21 mm (obr. 1: 2). Datování je shodné s předešlou sponou.

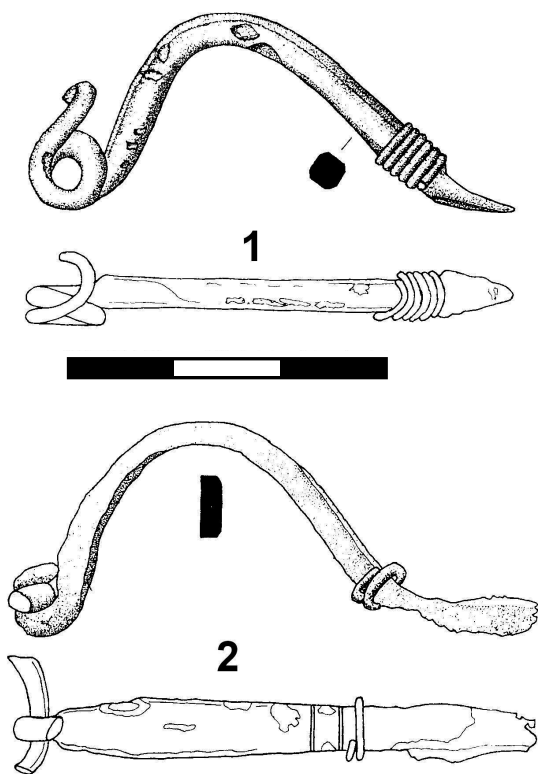
Svatopluk Bříza, Rudolf Feilhauer

Literatura

Zeman, J. 1961: *Severní Morava v mladší době římské*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd.

Resumé

Úvalno (Bez. Bruntál), unbebauter Teil der Gemeinde. Jüngere Römische Kaiserzeit. Einzelfunde.

Obr. 10. Úvalno. Spony. Mladší doba římská.

Kresba S. Bříza.

Abb. 10. Úvalno. Fibeln, jüngere Römische Kaiserzeit.

Zeichnung S. Bříza